

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-15-0556**
Štúdium príbuzenských vzťahov v rómskych komunitách Slovenska

Zodpovedný riešiteľ **prof. RNDr. Ivan Bernasovský, DrSc.**
Príjemca **Prešovská univerzita v Prešove**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín PU v Prešove - Ústav rómskych štúdií

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

žiadne

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

žiadne

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

2018

David Z. Scheffel a Alexander Mušinka: 'Third-class' Slovak Roma and inclusion Bricoleurs vs social engineers,

In: Anthropology today, r. 35, č. 1, február 2019, str. 17-21; ISSN: 0268-540X

<https://onlinelibrary.wiley.com/page/journal/14678322/homepage/productinformation.html>

Miroslav Pollák a Alexander Mušinka: Darí sa: úspešné príklady obcí v spolunažívaní s Rómami

Levoča, 2018. – 86 s. ISBN 978-80-89975-00-6

Alexander Mušinka, Jaroslav Skupník a Mária Berezovská: Možnosti a výzvy vzdelávania dospelých v niektorých marginalizovaných rómskych komunitách ako výsledok procesov sociálnej mobility ; Teória a prax edukácie dospelých [elektronický dokument] :

andragogické vedecké štúdie; Prešov : Prešovská univerzita v Prešove, 2019; s. 210-222; 978-80-555-2218-0; <http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Mayer2>

Alexander Mušinka a Jaroslav Skupník: Niekoľko poznámok k aktuálnym transformačným procesom vo vybraných rómskych lokalitách na Východnom Slovensku. Vedecký recenzovaný časopis Romano Džaniben (ISSN 1210-8545)

2019

1. A. Mušinka ; METODIKA TROCH ATLASOV RÓMSKYCH KOMUNIT NA SLOVENSKU A POLITICKÉ ZASTÚPENIE RÓMOV V MESTÁCH A OBCIACH PREŠOVSKÉHO

SAMOSPRÁVNEHO KRAJA;
in *Annales Scientia Politica*; Vol.8, No.2, 2019, ISSN 1339-0732,
<https://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/ipol/asp/2-2019/> ;
https://www.unipo.sk/public/media/34531/ASP_2019_2_Musinka.pdf
2.J. Skupnik; Antropolog v tramvaji: „Chcete si sadnúť, ujo?“ Lingvistické interakcie a príbuzenské termíny v bratislavské tramvaji; in *Český lid*; r. vyd.2019; roč. 106; č.2, ISSN 0009-0794; dat. vyd. 6.2019;
<http://www.digitalniknihovna.cz/knav/view/uuid:9c615291-4f85-46a9-9fc5-10646af78258?article=uuid:1e4a4f52-aecb-4c22-9f83-e660e6dc81ff>
3.J. Bernasovská, K. Šaková, I. Bernasovský, I. Boroňová, E. Petrejčíková, T. Klamárová, M. Zigová, Z. Midová; RIZIKOVÉ FAKTORY VZNIKU ZUBNÉHO KAZU U RÓMSKYCH A NERÓMSKYCH DETÍ Z VÝCHODNÉHO SLOVENSKA ; in *Slov. Antropol.*, 22(2):8-15,2019
<https://fns.uniba.sk/pracoviska/biologicka-sekcia/kan/sans/casopis-slovenska-antropologia/>
4.J. Bernasovská, I. Bernasovský, I. Boroňová, S. Mačeková, E. Petrejčíková, M. Mydlárová Blaščáková, M. Zigová, J. Hubcejová; PREDIKCIA GENETICKÉHO RIZIKA U SLOVENSKÝCH PACIENTOVS METABOLICKÝM SYNDRÓMOM; in *Slov. Antropol.*, 22(2):16-25, 2019
<https://fns.uniba.sk/pracoviska/biologicka-sekcia/kan/sans/casopis-slovenska-antropologia/>
5.M. Pollák; CHUDOBA A RODINA; in *Prešovské Rominiscencie; Rómovia- rodina- príbuzenstvo – interdisciplinárny pohľad; Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie časť I* ;s.13-21; Vydavateľstvo Prešovskej Univerzity v Prešove, vyd. prvé ; r. 2019;tlač. Ultra Print, s. r. o., Bratislava, ISSN 978-80-555-2337-8
6.S. Mačeková ; J. Bernasovská ; I. Boroňová ; N. Adamusová ; J. Poráčová ; M. Mydlárová Blaščáková ; M. Gregušiak Fecenková ; M. Mathia ; A. Babejová ; Z. Midová ; S. Tökölyová; RODINA A JEJ VPLYV: ANALÝZA INFORMOVANOSTI A UŽÍVANIA NÁVYKOVÝCH LÁTOK U RÓMOV; in *Prešovské Rominiscencie; Rómovia- rodina- príbuzenstvo – interdisciplinárny pohľad; Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie časť I* ;s.89-96 ; Vydavateľstvo Prešovskej Univerzity v Prešove, vyd. prvé ; r. 2019;tlač. Ultra Print, s. r. o., Bratislava, ISSN 978-80-555-2337-8
7.S. Duranková ;A. Csanády; S. Andrejková ; J. Gonosová ; A. Buková ; I. Bernasovský: ANTROPOMETRICKÁ CHARAKTERISTIKA DETÍ PREDŠKOLSKÉHO A ŠKOLSKÉHO VEKU Z OKRESU STROPKOV; in *Prešovské Rominiscencie; Rómovia- rodina- príbuzenstvo – interdisciplinárny pohľad; Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie časť I* ;s.97-106 ; Vydavateľstvo Prešovskej Univerzity v Prešove, vyd. prvé ; r. 2019;tlač. Ultra Print, s. r. o., Bratislava, ISSN 978-80-555-2337-8
8.S. Mačeková ; J. Bernasovská ;I. Boroňová ; E. Petrejčíková ; J. Gaľová ; M. Mydlárová Blaščáková ; J. Hubcejová ; M. Gregušiak Fecenková ; V. Dvorščáková ; M. Mathia ; Z. Midová ; A. Avuková; ANALÝZA ANTROPOMETRICKÝCH MERANÍ U RÓMSKYCH A NERÓMSKYCH DIEVČAT MLADŠIEHO A STARŠIEHO ŠKOLSKÉHO VEKU; in *Prešovské Rominiscencie; Rómovia- rodina- príbuzenstvo – interdisciplinárny pohľad; Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie časť I* ; s.107-113 ; Vydavateľstvo Prešovskej Univerzity v Prešove, vyd. prvé ; r. 2019;tlač. Ultra Print, s. r. o., Bratislava, ISSN 978-80-555-2337-8
9.E. Petrejčíková ; J. Bernasovská ; S. Mačeková ; I. Boroňová ; M. Mydlárová Blaščáková ; M. Zigová ; A. Avuková ; S. Tökölyová ; I. Bernasovský ; J. Kmec: KTO JE SLOVENSKÝ RÓMSKY MUŽ Z HL'ADISKA PATERNÁLNYCH LÍNIÍ; in *Prešovské Rominiscencie; Rómovia- rodina- príbuzenstvo – interdisciplinárny pohľad; Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie časť I* ; s.114-125 ; Vydavateľstvo Prešovskej Univerzity v Prešove, vyd. prvé ; r. 2019;tlač. Ultra Print, s. r. o., Bratislava, ISSN 978-80-555-2337-8
10.I. Bernasovský ; J. Bernasovská ; I. Boroňová ; Z. Midová ; M. Zigová ; M. Mydlárová Blaščáková ; E. Petrejčíková ; S. Mačeková ; J. Gaľová ; A. Babejová ;M. Mathia ; T. Klamárová: ANALÝZA DENTÁLNEHO STATUSU RÓMSKYCH A NERÓMSKYCH DETÍ ŠKOLSKÉHO VEKU Z VYCHODNÉHO SLOVENSKA; in *Prešovské Rominiscencie; Rómovia- rodina- príbuzenstvo –interdisciplinárny pohľad; Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie časť I* ; s.126-133 ; Vydavateľstvo Prešovskej Univerzity v Prešove, vyd. prvé ; r. 2019;tlač. Ultra Print, s. r. o., Bratislava, ISSN 978-80-555-2337-8
11.I. Boroňová ; J. Bernasovská ; E. Petrejčíková ; M. Zigová ; M. Mydlárová Blaščáková ;

S. Mačeková ; M. Puschauerová ; M. Kysely: KONŠTITUČNÁ TRANSLOKÁCIA t(11;22) S FAMILIÁRNYM VÝSKYTOM DETEGOVANÁ V RÓMSKYCH RODINÁCH PREŠOVSKÉHO REGIÓNU ; in Prešovské Rominiscencie; Rómovia- rodina- príbuzenstvo – interdisciplinárny pohľad; Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie časť I; s.134-145; Vydavateľstvo Prešovskej Univerzity v Prešove, vyd. prvé ; r. 2019;tlač. Ultra Print, s. r. o., Bratislava, ISSN 978-80-555-2337-8

2020

Zuzana Midová, Jana Gaľová, Eva Petrejčíková, Matúš Mathia, Iveta Boroňová, Jarmila Bernasovská ; ORAL HEALTH STATUS 6- AND 12-YEAR-OLD CHILDREN OF ROMA ORIGIN FROM EASTERN SLOVAKIA; Cent Eur J Public Health 2020; 28 (4): 292–296

Soňa Mačeková, Ľubomíra Lily Jurčišinová, Dorota Ondrušková, Stanislava Zahurančíková, Matúš Mathia, Iveta Boroňová, Jarmila Bernasovská, Dana Dojčáková (2020): ANALÝZA VYBRANÝCH POLYMORFIZMOV S OBEZITOU SÚVISIACICH GÉNOV NEGR1, BDNF A MC4R V RÓMSKEJ POPULÁCII VÝCHODNÉHO SLOVENSKA, /Slov. Antropol./ 23(1-2):26-34.

Jaroslav Skupnik ; Rodina, fajta a familia. Konstrukce a sociální využití příbuzenských skupin u (východo)slovenských Romů., Český lid, Praha, Česká republika , v tlači

Ivan Bernasovský, Alexander Mušinka, Rómovia- rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Jaroslav Skupnik; Familia a Fajta; in Rómovia- rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Lucia Segľová; Sčítanie z roku 1930 ako zdroj informácií o rómskej rodine; in Rómovia-rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Alexander Mušinka- Ondrej Ficeri; Niekoľko poznámok k jednému z najvýznamnejších výskumov zameraných na rómsku rodinu v Československu pred rokom 1989; Rómovia-rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Mária Berezovská; Súčasné demograficko-sociálne pomery rómskej komunity v Obci Dulovce; in Rómovia- rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Michaela Zigová, Jana Gaľová, Zuzana Midová, Jaroslava Hubcejová, Mária Konečná, Iveta Boroňová, Jarmila Bernasovská, Daniela Grejtáková, Vincent Sedlák, Michaela Gregušiak Fecenková, Hedviga Vašková; POROVNANIE TELESNÉHO STATUSU VYBRANEJ SKUPINY ADOLESCENTOV RÓMSKEHO ETNIKA A MAJORITNEJ POPULÁCIE Z VÝCHODNÉHO SLOVENSKA; in Rómovia- rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Jarmila Bernasovská, Iveta Boroňová, Michaela Zigová, Eva Petrejčíková, Marta Mydlárová Blaščáková, Soňa Mačeková, Andrea Babejová, Jaroslava Hubcejová, Michaela Gregušiak Fecenková, Ivan Bernasovský: CHYBNÉ DRŽANIE TELA U RÓMSKYCH A NERÓMSKYCH DETÍ MLADŠIEHO ŠKOLSKÉHO VEKU; in Rómovia-rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Marta Mydlárová Blaščáková, Mária Šimčíková, Eva Petrejčíková, Janka Poráčová, Jarmila Bernasovská, Michaela Zigová, Iveta Boroňová, Andrea Avuková, Katarína Hricová: VYBRANÉ MARKERY LIPIDOVÉHO PROFILU U RÓMSKYCH A NERÓMSKYCH ŽIEN OKRESU SABINOV; in Rómovia- rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Jaroslava Hubcejová, Michaela Gregušiak Fecenková, Jarmila Bernasovská, Iveta Boroňová, Michaela Zigová, Soňa Mačeková, Jana Gaľová, Daniela Grejtáková, Zuzana Midová, Hedviga Vašková: VÝSKYT NADHMOTNOSTI A OBEZITY V

SLOVENSKEJ MAJORITNEJ A MINORITNEJ (RÓMSKEJ) POPULÁCII; in Rómovia-rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Michaela Gregušiak Fecenková, Jaroslava Hubcejová, Jarmila Bernasovská, Iveta Boroňová, Michaela Zigová, Soňa Mačeková, Jana Gaľová, Daniela Grejtáková, Zuzana Midová, Hedviga Vašková, Matúš Mathia, Ivan Bernasovský, Ján Kmec: VÝSKYT ARTERIÁLNEJ HYPERTENZIE V RÓMSKEJ A SLOVENSKEJ MAJORITNEJ POPULÁCII Z OBLASTI PREŠOVSKÉHO KRAJA; in Rómovia-rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Zuzana Midová, Jana Gaľová, Michaela Zigová, Matúš Mathia, Iveta Boroňová, Jarmila Bernasovská, Jaroslava Hubcejová, Michaela Gregušiak Fecenková, Daniela Grejtáková, Tatiana Klamárová: POROVNANIE KPE INDEXU U 6 A 12 ROČNÝCH RÓMSKYCH DETÍ Z VÝCHODNÉHO SLOVENSKA; in Rómovia-rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Ľubomíra Jurčišinová, Soňa Mačeková, Matúš Mathia, Jarmila Bernasovská, Iveta Boroňová, Dana Dojčáková, Eva Petrejčíková, Vincent Sedlák, Mária Konečná, Andrea Babejová, Soňa Tökölyová, Andrea Avuková, Miriama Šlebodová: ANALÝZA DNA POLYMORFIZMU GÉNU MC4R VO VZŤAHU K OBEZITE; in Rómovia-rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Matúš Mathia, Soňa Mačeková, Dana Dojčáková, Iveta Boroňová, Jarmila Bernasovská, Eva Petrejčíková, Jana Gaľová, Michaela Zigová, Hedviga Vašková, Andrea Babejová, Miriama Šlebodová: GÉNOVÝ VARIANT A JEHO VZŤAH K UKAZOVATEĽOM OBEZITY V RÓMSKEJ POPULÁCII, in Rómovia-rodina-príbuzenstvo. Interdisciplinárny pohľad. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, časť II.; vyd. PU v Prešove; vyd. Prvé; 2020, 194 str. ISBN 978-80-555-2590-7

Alexander Mušinka; niekoľko poznámok k etnicite, rasizmu, Rómom...; Príbehy 20. storočia, štvrťročník č. 4, december 2020, roč. 3, ISSN 2585-9048, str. 10-13

Alexander Mušinka; Arne B. Mann: Rómski kováči na Slovensku [Roma Blacksmith in Slovakia]; Slovenský národopis, Bratislava ÚESA SAV, roč. 68, č. 4, 2020, str. 434-436 DOI: <https://doi.org/10.2478/se-2020-0025>

Alexander Mušinka; Рومي i jichsimja na Slovaččyni (Romy i jichsimja na Slovaččyni) vydavateľstvo Gražda, Užhorod, Ukrajina - v tlači

Alexander Mušinka; Rómska rodina. Kritický prehľad literatúry. Časť I.; Centrum antropologických výskumov, Prešov, 2020, 79 str. ISBN 978-80-89450-13-8

Alexander Mušinka - Miroslav Pollák; The Things That Work. Examples of municipalities that successfully coexist with the Roma BEAUTIFUL SPIS Civic Association, Levoča - Prešov 2020, 89 str. ISBN 978-80-89975-04-4

Uplatnenie výsledkov projektu

Členovia realizačného tímu pobytom priamo v teréne získali množstvo nových informácií, ktoré následne používajú vo svojej ďalšej akademickej a popularizačnej činnosti. Informácie aktívne implementujeme v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu, či už na pôde Prešovskej univerzity (kde o. i. realizujeme ako jediná vysokoškolská inštitúcia študijný program Učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov – Rómsky jazyk, literatúra a reálie v kombinácii) alebo na iných univerzitách, na ktorých pôsobíme. Množstvo demograficko-štatistických údajov o týchto rómskych rodinách umožňuje lepšej pochopiť a hlavne prezentovať rómsku rodinu nie len v akademickom kontexte (popísať jej špecifiká a pod.), ale výrazne zlepšiť plánovanie a realizáciu rôznych iných aktivít vo vzťahu k Rómom. Výskumný tím už v súčasnosti počas množstva prednášok a konzultácií na rôznych projektoch a aktivitách priamo v teréne, ale i pre štátnu správu a samosprávu, poskytol kvalifikovanejšie a objektívnejšie informácie.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Projekt poskytol množstvo údajov vo vzťahu k celkovému detailnejšiemu spoznaniu fungovania rómskej rodiny v súčasnosti. Vďaka tomu máme komplexnejší prehľad o formách rómskej rodiny, jej funkcii, štruktúre ale aj jej vplyvu na ďalšie oblasti života Rómov – bývanie, vzdelanie, zamestnanie, zdravie a pod. Máme množstvo demograficko-štatistických údajov o týchto rómskych rodinách. To nám umožňuje lepšej pochopiť a hlavne prezentovať rómsku rodinu nie len v akademickom ale aj aplikačno-implimentačnom kontexte. Spracovali sme základné demograficko-štatistické údaje a základné rodokmene rodín. Definovali sme vekovú a rodovú štruktúru každej skúmanej lokality, štruktúru ich osídlenia vo vzťahu k jednotlivým rodinám, ich príbuzenský (partnerský) areál, štatisticko-demografické údaje k jednotlivým rodinám (počet detí, vek prvoroďčiek) atď. Zo získaných údajov a poznatkov projektu jednoznačne vyplýva priama korelácia medzi socioekonomickým statusom a formou rodiny a príbuzenským areálom. Stanovili sme tiež percentuálne zastúpenie nonpaternít vo vybraných rómskych komunitách, ktoré zodpovedalo zastúpeniu nebiologických otcov v majoritnej populácii, čo je v rozpore s doterajšími informáciami o nízkom podiele nonpaternít v rómskych komunitách.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The project provided a wealth of data concerning an overall more detailed knowledge of the Roma family's functioning today. Thanks to that, we have a more comprehensive overview of the Roma family's forms, function, structure, and impact on other areas of Roma life - housing, education, employment, health, etc. We have a multitude of demographic and statistical data on these Roma families. That allows us to understand better and especially present the Roma family in the academic and the application-implementation context. We processed necessary demographic and statistical data and essential family genealogies. We have defined each surveyed locality's age and gender structure, their settlement concerning individual families, their kinship (partner) area, statistical-demographic data for individual families (number of children, age of first-borns), etc. The project's obtained data and knowledge clearly show a direct correlation between the socio-economic status and the form of the family and the relative area. We also determined the percentage of nonpatients in selected Roma communities, which corresponded to the representation of non-biological fathers in the majority population, which contradicts previous information on the low proportion of nonpatients in Roma communities.